

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 5

Fylke: Vestfold

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Brimlanes

Emne: Dambaring

Bygdelag:

Oppskr. av: Anna Sigens

Gard:

(adresse): Lökka, Brimlanes

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):
 opplysningene av hushjelp Anna Tagerholdt, 77 år,
 kjent på Stalle gård i 42 år.

SVAR

1. Brukt åk med 2 bøtter. Kaldtes bare åk.
 Den hvite på begge skuldre med rund
 åpning for haken. Det ble brukt både
 hakke og jernanku med jerntråk.
 Inkel navn på de enkelte dele. De
 sluttet å bruke hakke i ca 1880.

2. Det ble også brukt sand i kar med
 2 ører med stang i gjerning. Karlet kaldtes
 sandsa, den tok ca 4-5 bøtter. Inkel
 navn på de enkelte dele. Man øste
 sand med en hakke. Inkel spesiell for
 å lunde skivling, men ofte 2 ha:
 slykter formel sand kar. Mellom
 ble kin banel i bøtten, da det ikke
 var store fjos.

3. Man satte ofte damnkant på en
 lav hjelke⁴ koner eller kvindelig tjener
 bar damm, likeså barna.

5. Dedrammende husker dette. Det
 var i bruk på gamle gårder.

2

6. Man hørte også med stæde eller rogn
når vannet skulde henkes længevekket.

7. De fleste gårder had mit inlagt
vann, enten alm. pumpe eller
elektrisk pumpe hos de som had
anledning til det.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

adr. NORSK FOLKEMUSEUM

BYGDØY

731

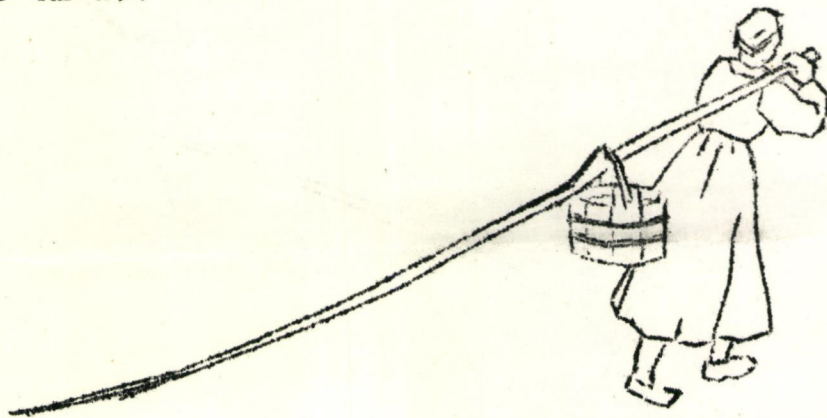
NORSK ETNO OG ISK GRANSTING
ADR. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

2464

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen åt den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bøtta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampa over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det ?

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel ?

Har ein bruka kumøkk til brensel ?

Nei
Nei
Det har nok alltid vart nakska megal skog på Brundanes, så jeg tror ikke det har vart brukt anna en ved til brensel.

Jeg har ikke hørt om vannbæring på stang. Det blev meget brukt ak, et trestykke som var uthelet etter akslerne, så var det en kjeting med kroker i, i hver ende av treet som bøtterne hang i. Når de da gikk opprøst rakke bøtterne i høide med henderne, men syngden hvilte jo på akslerne.

Kristen Bråsterin